

„POKROK“ vyechodí každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

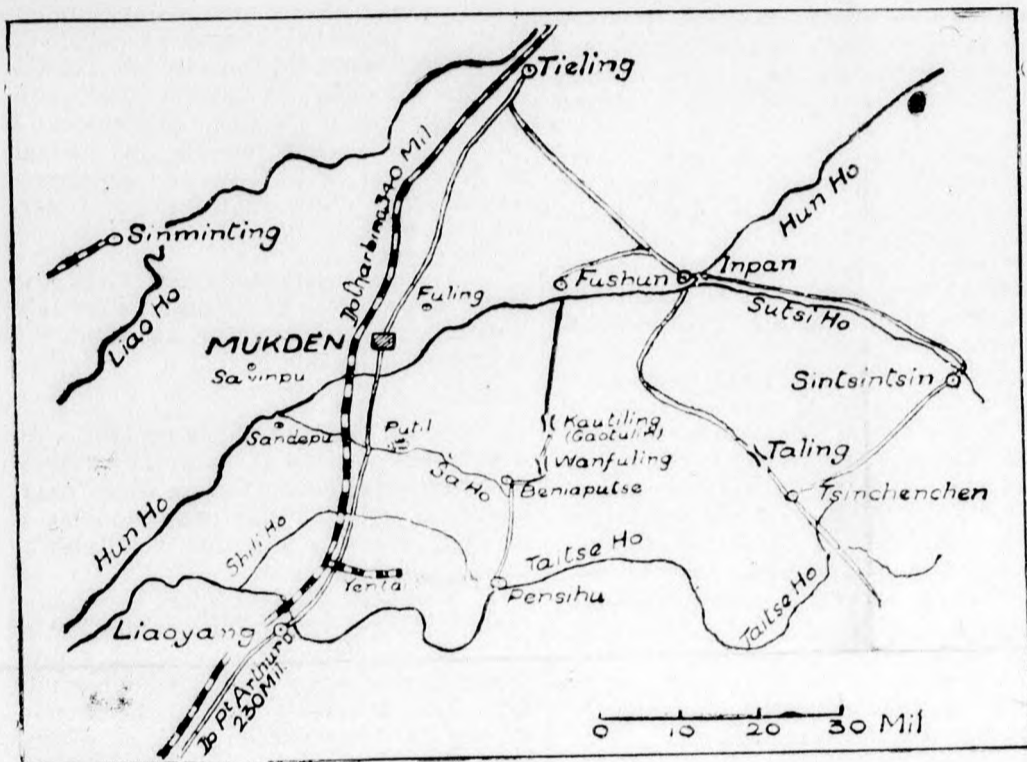
Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Mapa bojišťa okolo Mukdenu.

Po bitve u Mukdenu dial sa ústup ruských vojsk okolo železnice na sever k Tielingu, ktorý bol opevnený, ale Rusi vyprázdniť i toto mesto. Od tej doby Japonci nepokročili valne na sever lebo i oni utrpeli pri Mukdene veľké ztráty a tak nevyužili svoje víťazstvo. Rusi zatiaľ posbierali sa a severne od Tielingu opevnili sa. Od poslednej bitky dostali 50,000 mužov čerstvého vojska, i mnoho ranených vrátilo sa k linii.

Ztráty Rusov v porážke pri Mukdene. Konečne prinášajú ruské časopisy spoľahlivú štatistiku o ztrátach v bitke pri Mukdene. Tak dľa úradnej zprávy generálneho štábu hlavného veliteľa generála Lineviča obnášajú mŕtvých, ranených a zajatých 89.664 mužov, a sice: dvaja ťažko ranení generáli padli do zajatia, mŕtvých a ranených štábných a vyšších officierov 1985 a 87.677 mužov. Z týchto je 15 000 mŕtvých, 55,000 ranených, ostatní padli do zajatia alebo zahynuli. Kanónov ztratili len 33, 7 starých mažiarov a 26 rychlostrelných; z týchto 23 nechali v blate trčať, keď utahovali sa s bojišťa. Celá artilleria na obliehanie, všetky kanóny a celý artillerický park boli zachránené. Ponevác o týchto udaniach nemožno pochybovať, vidno, že ruské ztráty ďaleko neboli také veľké, ako to japonskí generáli a za nimi europejská „žltá“ tlač udávali. Okrem toho generál Linevič sdeluje, že veľmi mnohí ľahšie ranení vrátili sa už zase do radov,

Japonský vyslanec Okuma v japonskom sneme udal dosavadne ztráty Japoncov na officieroch a mužstve na 300—350.000, a sice do 50.000 mŕtvých, ostatok ranení alebo umretí následkom chorôb.

Najnovšie zprávy o vojne.

Zo Saigonu oznamujú, dňa 1. mája, že sa na čínskom mori celé ruské válečné loďstvo spojilo: a sice Roždenstvenský, tretí válečná flotta pod admirálom Nebogatova a Vladivostocká flotta, ktorá bez všetkej pohromy vyplula z prístavu a spojila sa s druhými dvoma flotami. Jestli sa zprávy tieto potvrdia, tak z týchto troch flott utvorí sa tak silné vojenské loďstvo akého ešte nikdy nebolo pohromade. Celý svet čaká s napnutosťou bitku na mori, lebo od tejto bude závisieť i výsledok celej vojny.

Na suchu stojí pomery ako min. týždeň, len kde-tu menšie srážky odohrávajú sa medzi predstrážami.

Mliekarstvo.

V nedeľu 7. mája vydržia *skalické mliekarské družstvo* I. riadne valné shromaždenie a predkladá záverečné účty. Pri tejto príležitosti nemožno o tomto, v hospodárstve predôležitom, hospodárskom priemysle neprehovoriť. Nová doba priniesla nám hotový prevrat v roľníctve, v obrábaní zeme, v pestovaní bylín v chovu dobytká. Všade previedla sa základná zmena; tichá, nekrvavá revolúcia hospodárska, odohráva sa po celom svete.

Pokrok osvetový, kultúra, priniesly nové potreby, nové požiadavky, nový spôsob žitia. V posledných dobách ohromne zvýšil sa konsum kávy a čaju, dnešné pokolenie ani by snád nemohlo byť bez týchto bylínových plodov, ktoré poskytujú nám občerstvujúci, chutný nápoj, ktoré nahrádzajú alkohol a ktoré požívajú sa s mliekom vo veľkom množstve vo všetkých vzdelaných krajinách. Spolu s kávou a s čajom, stúpnul konsum masla. Anglia bola prvá, ktorá zo všetkých tukov zvieracích dala prednosť tuku mliečnemu, maslu. Anglia je zemou priemyslu a obchodu jej hospodárstvo nekryje ani spotrebu vlastnú, preto musí dovážať mlieku, maso, sadlo z iných krajín. Anglický národ vždy obľuboval maslo a s maslom pripravené jedlá. V Anglii prišlo do zvyku, do módy, požívať k čajom chlieb s maslom. Odtiaľto rozšíril sa tento zvyk do Nemecka, Francie, Rakúska, Uhorska, ovšem so zvykom rozšírila sa i spotreba masla.

Čaj pili predtým len veľkí páni, dnes pije ho delník, robotník, pán, sedliak a zakusuje k nemu chlieb s maslom; býva to v Nemecku, v severných Čechách večerou!

Anglia dováža svoje maslo z Dánska, táto malá krajinka, zbohatla z chovu kráv, z dorábania masla, z chovu prasat. Dánsko je matkou mliekarstva, z Dánska prebehla myšlienka celým svetom, zaujala Europu, Rusko, Sibir, aj Austráliu.

Spotreba masla stúpa neustále a tento okolnosťou dáva sa základ novým a novým mliekarnám. U nás majú nesmiernou dôležitosť už i preto, že Nemecko chystá sa uzavrieť svoje hranice, pred našim obilím a vrhnúť na vysoké dovozné cla. Na maslo je pomerne clo najnižšie a rakúske tihy stoja nám otvorené.

Kto nepochopuje, kto neverí, kto rozpráva do sveta, ten prezradzuje, že nerozumie veci, nie pokroku a že je hospodárskym zpiatočnikom.

Sedliaci, roľníci, chyďte sa mliekarenia, zakiaľ je čas, beh novej doby dá nám za pravdu. Hľadte k tomu aby nebolo neskoro.

Kto podceňuješ dielo, prácu a tú okolnosť, že predbehly sme v Uhorsku stá a stá obci v obore mliekarskom, že v mliekarstve a syrarstve sme prví v 10. stolicích Hornouhorska, vysúkaj rukávy, pracuj a stvor dielo nové, lepsie prospešné ľudu a jeho záujmom!!

Mliekarstvo má budúcnosť veľkú a skvelú. Kto skôrej začne, skôrej dopracuje za výsledku.

Morava dostává za maslo a syry ročne 5 mill. korún.

V Uhorsku je posiaľ vyše 500 mliekarní.

V Nemecku asi 4000, počítajte jaká to pomoc hospodárstvu, roľníctvu!

Ludu!...

Ty, biedna chaso žobrčka,
Či tak vyzíbol z teba stud,
Že hanby purpur nezná tvár,
A podlosť necíti tvoj pud!

Hľa, tyran tvoj si stoluje,
No tebe, či máš ostrý zub,
Na žobrčky stól predkláda,
Na miesto jedla planý slub!

A keď už žízne zápaly
Rozzúria v tebe besný hnev,
Tu musí hasiť plamene
Tá vlastná, vrelá tvoja krev.

Nuž, chaso, keď žobrčku hól,
A v kráľovský sa zahal šat,
Keď za prosbu ťa bičujú,
Nuž sama uč sa panovať!

Boleslav G. A. Javorín.

Oči a uši.

Minulého roku, keď som bol o „nose“ písál, bol sľúbil, že niekedy i o očiach a o ušiach dačo napíšem. Teraz chcem môjmu slovu dostať, ačkoľvek vo väčšom smysle. Teda:

Oči a sluch sú najvzácnejšími vecami na svete. Vedieť vždy, vidieť a očuť znamená toľko ako dosť umieť. Ale ľudia s očami bývajú často slepi, a ľudia s ušima často hluchí. Čo je tu na svete vecí, na ktoré mnohí ani pozerať nevedia; čo tu hlasov a zvukov, ktoré nevedia očuť!

Všetko, čo je okolo nás, rozpráva nám svojim spôsobom; tým, že to vidíme, alebo tým, že to očujeme. Videním rastie náš duch, očúvaním stane sa vznešeným. Velikost bez vznešenosti je netvorom; len vznešená veľkost je opravdovou veľkostou!

Pozri, a pamätaj si, jak čo vzniká, jak to raste, jako dozráva a budeš poznať, k čomu a k jakému účelu to je. Nauč sa očuť, jak tvorovia vyprávajú a porozumíš, čo od teba žiadajú. A to, čo žiadajú, to im daj. Trávička, ktorá kloní sa k zemi a vadne, hovorí ti: polej mňa! Keď ju uposlechnes, ona sa vypne do výše, zazelená sa; to ti má byť znamením, že ti ďakuje, a ty sa tešíš s jej barvou a sviežosťou, jako aj s jejím zrastom.

V. diš li vtáčka úzkostlivo poletovať okolo jedného miesta, on ti hovorí: „nechoď sem, mám tu hniezdo; mám v ňom mladé a oni majú hlad; nesiem im potravu a keď neodejdeš, nemôžem k nim!“ Vtedy odejdi, a až vtáča vyletí a zašveholí, potom očúvaj, ono ti spieva: „ďakujem ti!“

Nemysli, že zver nemá pamäť pre to, čo mu ty preukážeš. Keď jej ublížiš, bude sa ti vyhýbať; keď jej budeš dobrým, priblíži sa ku tebe. U zvierat a u rastlín niet klamu; oni žijú večným zákonom Božím. Len človek má nadvoľu a táto ho často prinese tam, kde ešte nižšie klesne ako zvierat. Večný zákon Boží nesie každý tvor v sebe; v jadre je strom v strome kvet, list a ovocie. Keď rozmrvíš jadro, zničil si strom a s ním i kvet, list aj ovocie a spáchal si zločin.

Prosi-li ťa človek, pomôž mu; prosi-li ťa bylina alebo zvierat, pomôž mu tiež; keď nepomôžeš, spáchal si zločin. Veď len človek uschováva svoj nadbytok. Strom, má li dostatok, sám ťa volá: „pojd sem a osviež sa, alebo najez sa!“ Len človek zapuzuje od seba, strom nie. Až ťa budú ľudia honiť a prenasledovať, zájdi do lesov a oni ťa príjmu; odpočin si. Keď stromu zbytočne ulomíš halúzku, ostane tam rana, ktorá tiež krváca ako aj ty, keď sa urazíš.

Všetko na svete má svoj cieľ; prekaziš-li ho, si zločincem; napomáhaš-li mu, si svätým. Kniha Božia je všade otvorená; len blázní myslia, že ju majú pod pazuchou alebo vo vačku. Len treba vedieť v nej čítať a očuť;

srdce ti hned povie, či si aj porozumel tomu, čo si videl alebo očul.

Všetko na svete je pre našu radosť; kazíš-li to, si zločincem; zväčšuješ-li to, si svätým. Len toto posledné je pravé a jedine podobnosť Božie.

Maj oči na to, aby si videl a uši na to, aby si očul. Potom budeš mať aj srdce na svojom mieste a nemusíš sa báť ani pekla.

S. F.

Dopisy.

— Z Podjavoriny. (Srňansko-lieskovská dolina.) Jaro sa nám otvára, a otvorili sa nám cesty na štyri strany, k severu, k západu, k juhu a k východu, teraz sa pýta brat brata, priateľ priateľa, kam ty pôjdeš, na ktorú stranu, tento odpovie slzavými očami: „nevím kde mi bude Boh slúžiť lepšie so zdravím a s prácou“, takýmito slovami sa tešia tí, ktorí si vyhľadávajú svetom živnosť svoju, no horký že tešia, ale stá a stá ludu, plačúcich do sveta sa poberá na zárobky a opúšťajú svoju domovinu, nechajúc tu starších, už tak do práce neschopných ľudí. A prv sa nevrátia, až zas uvidíme naše vršky snahom pokryté. Tedy čo by sa aj v slzách nerozlučovali, keď sa taký dlhý čas nevidia, ba nie len že dlhý čas, ale niektorých už nájdu čiernou zemou pokrytých.

Tak po tieto dni z našej doliny odchádza mnoho pracovných síl, a každý je zamyslený jako bude na budúcnosť, či bude zdravý a jako sa zas domov navráti. Preto si teda hľadí každý svoj groš ťažko vymozolovaný zašanovať, a stlka krajiar ku krajiaru, aby si mohol čím viacej na zimu doniesť. Nuž ale drahí čitatelia, ale aj pri tomto sú mnohí sklamaní, keď sa im za ťažkú prácu niekedy ani malá mzda naza-platí, a musia si ju ešte aj pravotou niekedy pohľadávať, aj tak potom celý ten zárobok parom zoberie, ktorý je tak veľmi ťažko vymozolovaný, ba nie len že sa im ujde posmievaných rečí, ale časom niektorí prídu v prostred leta domov, a peniaze čo by si boli zarobili nednesú, a pritom sú roztratení jako kuratá. Koľkorázi môžeme spievať z naším Sládkovičom pieseň:

„Hoj že Bože,
jak to bolí,
keď sa junač roztrati,
po tom širom sveta poli,
na chlebovej podstate atď.“

Tak je to s naším ludom a s našou Slovačou, ktorá sa od nás každý rok v tak veľkom počte preč do sveta poberá, a tu na našich vrškoch obzrie sa na dolinu, oplakáva.

Pýtate sa čo je u nás nového? No, ideme vždy o krok ďalej, a prešli sme už kus cesty, behom krátkeho času. Vzdelávame sa jak na hmotnom tak aj na duševnom poli, v remeslách a v hospodárstve ľud už dobre pokročil, labo sám pocítil, že dnes sa už tak nedá hospodáriť jako volakedy, a kde treba umelý hnoj, hnojí týmto atď. Dost sa dá ľud aj poučiť, no žiaľbohu, nechcem klamať, ale chceme napísať, že aj tu sa nájde kúkol medzi pšenícou nuž ale samosebou sa rozumie, že tento kúkol živia na svojich roličkách dorábajú, a dá to dosť práce, kým chce jedného, ešte nezkušeného takého, vo volačom presvedčiť, a ujde sa mu dosť pri tom, nuž ale taký za to všetko odpustí.

No, musím sa pozastaviť a vám volačo ešte o tej našej užere, ktorá má korene pustené až do čierneho mora, tak je rozmnožená ani pýr. Teda keby sa neboli našli ľudomili, čo by nám neboli založili spolky, bola by nám do-teraz len hlava z nej trčala, no najlepšie nám pomohol náš Lieskovský úverný spolok, Nech žijú zakladatelia D. Markovič a Igor Hrušovský čo pri tomto spolku má hlavnú zásluhu M. Adamovič, a sám zväčša pracoval aj pracuje teraz neunnavne okolo tohto spolku, snáď dá Boh, že si z nej dajako pomôžeme. Prv Moric, Ieik vypožičal peniaze na tri procenta a požíčoval ich na osem, desať, ba ešte čo ja viem jako, — až jedného hlava bolela, keď videl jaké množstvo ludu tam bolo každú nedeľu, len sa tak z veľikami suchotalo, ba ani on sám to všetko vybavovať nemohol. A s týmto náš ľud veľmi upadol, prichádzal o volečky, po volečkoch o kravičky, po kravičkách o domčeky; potom mu už Ieik hovoril: teraz poď k mne robíš,

dám ti čo ja budem chcieť, ale hlavu nedvíhaj hore, kop, or, teraz som ja tebe pánom, takto sa to nie len u nás robilo, ale aj teraz po mnohých miestach sa tak robí. A preto pracujme na tom, aby išla úžera od ludu preč, lebo len vtedy sa môžeme hýbať, keď nemáme nohy zaputnané, tak len z úžerou preč.

Štefko Podhájsky.

— Hasprunka. (Prešp. stol.) Ctený pán redaktor, ráčte uverejniť týchto pár riadkov. Mali sme prvé valné zhromaždenie, dňa 29. apríla o 4 hodine popoludni, zhromaždilo sa mnoho ludu do školy, tam nám náš pán farár jak dozorný výbor, aj s pánom rektorom, jakožto predsedom, prečítali ročité počty nášho spolku, kde sa všetci prekvapili nad tú sumou, ktorá sa židom, úžernikom z ladičkov vybrala, je to pekná sumička, ktorá prešla nám prez ruky za ten jeden rok, pánu rektorovi, jakožto predsedovi, aj panu kassirovi Jozefovi Ivanovi, blahozeláme obidvom, za jejich zdarne pracovanie a prajeme im zdravia od Pána Boha, aby mohli aj na budúce tak zdarne účinkovať s nami vospolok i na ďalšie časy, aby nám a im to slúžilo na česť a chválu Božiu a na osoh našej vlasti a nám k dobrému. Tak nám Pán Boh pomáhaj v druhom roku. Páni čitatelia „Pokroku“, kde nemáte potravného spolku, hľadte si založiť čo najskôr, lebo je to veľmi potrebná vec pre každého pracujúceho človeka, jak na poli, tak v remese, jak nádenika, tak aj žobrčkovi, je to k osohu; keď lacinší nemá aspoň spravodlivú váhu dostane a míru, už aj na tom má osoh.*

*) Lenže správa spolku mala by sa tiež držať hesla „svoj ku svojmu“ a nemala by záverečné účty spolkové nechať tlačíť u žida ale u kresťana. Red.

— Zo Šaština. Naše spolky, — úverkový a potravný, — ešte 26. marca vydržovali svoje valné zhromaždenie. Chcem niečo teda o nich sdeliť. S radosťou sme presvedčili sa zo záverečných účtov a soznamu riaditeľstva o rozkvetení našich spolkov.

Nechcem tu včul písať o vznešenosti a blahodarnom účinkovaní spolkov vzhľadom na ľud, lež len čísla chcem vypísať, a myslím čt. čitatelia si aj samy budú vedeť rozsudok spravíť. Jak úverkový tak aj potravný spolok z roka na rok s väčším obratom pracujú.

Úverkový spolok mal minulého roku 1904 500-739 korún obratu. Teda už vyše pól miliona korún. Na zmenky (veksle) a úpise (obligácie) sa požíčalo 203-224 korún; vkladov bolo 123-502 korún; celý majetok spolku činí 112-280 korún; čistého zisku bolo 1184 korún.

Jak veľký je to rozdiel od roku 1899 keď úverkový spolok začal účinkovať. Vtedy za celý rok požíčal len 3600 korún, a čistého zisku mal 13 korún. Pravda vtedy sa nám aj posmechu ušlo, bárs koľko. Boli sme držaní za nič a každý skoro očakával, že sa spolok rozpustí. Boli aj takí, ktorí si to túžobne žiadali. Včul vidíme jak sa náš spolok už rozmnohol. (Spolok požíčiava peniaze na 6% (percentov). Keď vezmeme tú sumu, čo sa celoročne požíčalo, vedľa toho jako sa platilo 8% (percentov) od sta, ba aj viac, len za jeden rok by boli musely ľudia najmenej o 4000 korún viac platiť, jako platili vo spolku. Teda ludom zostalo 4000 korún vo vačku O tomto už ani netreba viac písať, však tu hovoria čísla.

Niečo chcem aj o našich potravných spolkoch napísať. Tu skoro ani neviem, kde mám začať, keď my pride na myseľ, koľko sme museli platiť pred pár rokami za potravné články dokiaľ sme nemali potravného spolku. A jaký to bol ešte tovar? Za múku sa platilo 20—24 krajiarov. A veru naše gazdinky koľkorázy skoro až plakaly, že z tej múky nemohly poriadny pokrm shotoviť. Pravda že ste nemohli, lebo to nebolo s toho najlepšieho žita namletá. Ani „nulka“, ani „jednoška“, ani „debrecinka“, ani „zenta“, tým menej „kikinda“ A tuším už niektorý ľudia na to aj zapomenuli, ačkoľvek to nebolo tak dávno.

Ej, ale kam som už zašiel od účtov? Teda naše potravné spolky — Šaštín, Čári, Kuklov, Nováves. Závody — mali celoročného obratu 853-110 korún, za tovar sa utržilo 221-412 korún, hrubého zisku bolo 14,010 korún, čistého zisku 3,389 korún.

Saštin sám mal obratu (príjem, výdan) v r. 1904. 585,250 kor., za tovar sa utržilo 104,827 kor., majetok spolku činil na konci roku 56,805 kor. Hrubého zisku bolo 7831 kor., čistého zisku 1527 kor. Spolok má už aj dom kúpený za 5453 korún.

Z tohto teda vidno, jak veľké dobré sú spolky pre ľud. V spolkoch dostaneme za lavnú cenu dobrý a dobre odmeraný tovar. Spolky dávajú aj novoročné („percentá“). Čo veru doteraz ani len očuť nebolo. A ošoh, ktorý zostane je náš. To je náš majetok, naša vlastnosť, ktorý doteraz činí 5200 korún. Ale ešte väčší ošoh máme na tovare, jako to aj veľkomožný pán prepošť na valnom shromaždení vysvetľoval. Totižto kto zo spolku celý rok kupuje tovar, ten toho tovaru menej potrebuje pre svoju domácnosť jako pred tým. Prečo? Preto, lebo vo spolku do kila ide sto dekav a nie 90, lebo 80 alebo snáď aj menej. Jako to už bolo v časopisoch a v novinách mnoho rázy pisané. A potom zvláštne v terajšom čase, keď potravné články velice zdražely, sme to dobre cítili. Ponevadž spolok mal väčšiu zásobu potravín, ktoré sme pomerne lačno mohli kupovať. Zvláštne múky viacej vagónov (5, 6, 7) sa predalo skoro bez ošohu, len aby sa ľudu mohlo niečo poľahčiť. Teda spolok celoročne skoro dáva novoročné.

Z tohoto teda vidno, čo sú spolky pre ľud. Jak veľké je to poľahčenie to už myslím aj sami čitatelia tiež cítia. Kde sú totižto spolky založené. A tak proti spolkom teraz už nemôže byť nikto. Jedine snáď ešte takí, ktorí sú neni priateľom ľudu, ktorím len jejich vlastné záujmy sú na starosti, potom, ktorí asnaď nemôžu pre spolok z ľudu brat ošoh a ľahko byť živi a konečne takí, ktorí sú tuším pišni; ktorí sú sami pre seba snáď dost bohatí a chudobný, nevzdelaný ľud im je až velice odporný.

No ja ale všetkým prívolačiam s „spojenými silami“ napred! Nech sa nakoľko je možno poľahčí chudobnému a opustenému ľudu. Aby nebol prinútený vyvandrovať do cudziny, zvláštne ale do ďalekej Ameriky. Nech sa tu vo svojej vlasti dobre cíti čim skorej. Daj nám to Bože!

Jedon prítomný,

Hospodárstvo.

Opatrovanie domácich zvierat.

Proti muchám a ovadom na dobytku. Pochválne známy technický spisovateľ, dr. Percy, odporúča tento jednoduchý prostriedok proti muchám a ovadom, dobytok v teplej dobe roku znepokojujúcim: vložíme trochu májového (lebo ono je najútlejšie) mladého masla (putru) do plytkého hrnčeka, a postavme ho tak, že by naš slnko celý deň svietiť mohlo; nádoba nechá sa v pokoji stáť až do leta. Čoho následkom maslo zkyšne a potuchne. Týmto smradľavým maslom natrú sa potom štyverne koňské jako i všetky tie čiastky tela ktorýchkoľvek hoväd, kde najviac muchy sadajú; a budú zápachom masla toho iste odpúdené a hovädá zostanú v pokoji.

Aby kravy vodnaté mlieko ztratili. Stáva sa v tejto dobe roku, že keď častejšie ná mladú pasičku prší, kravy dostanú veľmi vodnaté mlieko, čo poznat už na prvý pohľad, keď na pokraji nádoby ono namodrastú (pobelasu) farbu prejavuje. Takéto mlieko neni sice pre zdravie ľudské škodlivé; naproti tomu ale dáva málo masla a tvarohu. Aby tedy vodnaté mlieko popravilo sa: treba dať kravam po dakoľko dní trochu ovsu zožrať; pri tom ale prášok, zo semena talianskeho kôpru (feniglu) a horcového koreňa *radix (gentianae)* tak pripravený, aby sme z každej látky vzali po 5 dkg, čo vystačí na 4 prášky. Každý deň ráno a večer, dostane krava po prášku, ktorý nasypať sa môže na tenkú šmidku chleba, a tak vstrčiť do papule hovädá. Suchý koreň horcový je ženičkám našim povšečne známy, dostať ho ale môžeme i v apatéke; semiačko feniglové majú v každom sklepe.

Myšlienky.

Abeceda učiteľova je dôležitejšia, nežli bodák vojaka. *Bronybans.*

Beda človeku, z nehož pochádza pohoršenie. *Matúš XVIII. 7.*

Darmo jazyk pracuje, keď sa srdce nemodlí. *Hus.*

Človek ktorý zdokonaluje seba, zdokonaluje svet. *Smiles.*

Drobné zpravy.

— Deň 1. Mája bol na všetkých stranách sveta robotníkmi zasvätený. V Budapešti slávil skvelím spôsobom 1. máj vyše 30,000 robotníkov. Fabriky zastavily prácu, ba vo vonkajších predmestiach boli i obchody pozatvárané. Pochody, shromaždenia a rečenie bolo riadené v najlepšom poriadku tak, že policia nemusela nikde zakročiť. Riaditeľov bolo 3000. — Nie tak pekne skončil sa 1. máj v Rusku kde robotníci tiež oslávili 1. máj a prišli s policiou ku srážke. Tak z Varšavy telegrafujú, že 1. mája bola medzi vojskom a robotníkmi srážka, počas ktorej 31 robotníkov zabili a veľmi mnoho ranili. Následky tejto srážky sú nepredvídané. Obyvatelstvo mesta je veľmi rozčulené a očakávajú sa novšie srážky. V robotníckych štvrtiach sa ľud zbrojí. Vojaci sú pohotove, no do robotníckych štvrtí sa neodvážia vkročiť.

— Spojenie obcí. Minister vnútorných záležitostí dovolil, aby maié obce: Čachtice, Komárno a Zsolna-falu v nitrianskej stolici boli spojené a pod názvom Čachtice (Csejthe), aby tvorily veľkú obec.

— Štrajk staviteľov Budapešti sa už skončil. Vzobotu sa majstri a robotníci pojednali, následkom čoho začne dnes pracovať všetkých dvanásťtisíc robotníkov, ktorým stavitelia vydali robotnícke knižky. Majstri sa tak pojednali s dôvernými robotníkmi, že robotníci do konca júla budú pracovať denne 10 hodín a potom len pol deviatej hodiny. Stavitelia prisľúbili, že budú pekne zachádzať so svojimi zamestnancami a robotníci zas prisľúbili, že budú usilovne pracovať. Smluva, ktorú uzavreli stavitelia s robotníkmi, platná je do 1. apríla roku 1908. a do tých čias ani stavitelia, ani robotníci nesmú začať štrajkovať.

— Emancipovaná. Anna Rupnevská, 18-ročná študentka, nedávno došla do Krakova cieľom pokračovania vo vysokých štúdiách. Večer strávila so študentmi, krajanmi z „Kráľovstva“, pri veselej nálade, potom so šiestimi vybrala sa na nočný výlet. Cestou dobre poťahovala si koňaku. Keď shliadla, že jeden z priateľov má revolver, vyprosila si ho od neho a v rozpustenosti vystrelila prvú guľku do povetria, druhú však pustila si do sluchov. Umrela na mieste. Jednomu z „priateľov“ zanechala nasledovní listok: „Nie pre teba — len tak — ľúbim Ťa. pozdravujem Ťa, môj kráľu zlatý. Hanka“ — Nuž aký život, taká smrť.

— Židovské vlastenectvo. (osloboditeľ od vojska). V Zemplinskej uväznili židovského matrikára dr. Vilhelma Grünfelda, okresného lekára v Stropkove, pre oslobodovanie židovských mladíkov od vojska. Matrikárske karty v židovskom matrikárskom úrade boli padelané. Viac mladíkov bolo zaznačeno ako dievčatá; 16—17-roční slabí šuhaji boli vykázani za 20 ročných. Keď sa takito nevyvinutí šuhajci dostavili pred assentujúcu komissiu, táto, rozumie sa, musela ich vyhlásiť za nesúcih. Tak, hľa, vyzerali hazaššág tých nových udržovateľov maďarskej vlasti a národa.

— 99 rokov a 99 potomkov. Vo Viedni učiteľská vdova Eva Jahodová slávila svoje 99. narodeniny. V ten samý deň narodilo sa jej aj pravnúča. S týmto počet detí, vnúčat a pravnúčat dosiahol číslo 99.

— Zábava. Dňa 7. mája vydržiava „Kat. Kruh“ vo Gbeloch svoju prvú jarnú tanečnou zábavu. Vstupné 30 kr. Čistý výnos na Spolkovú zástavnu. Mládenci dostavte sa všetci, a vyrovnajte svoje príspevky.

— Veľké hody budú v nedeľu dňa 7. mája na *Stanislávka v Radošovciach*, side sa tam mládež s celej Chvojnice, príjde medzi nich aj známy maliar mládenec Antoš Frolka z Knežduba.

— Pút do Vamberic je na tento čas úradne zakázaná.

— Z Hasprunky. Volačo posielam našim ženičkám, ale nie všetkým, len tým, ktoré majú

špičatý jazyk a dlhé zuby, aby nevyprávaly viac jako počuly, alebo videly, o čom nie sú presvedčené, môže sa vyprávať, ale len na pol huby a nie na celú, pol musí byť vždycky na pozore, aby s tým nikoho neobrazila a falošne nepovedala.

— Smrtonosná mucha. Každého leta udávajú sa pády, že ľudia zahynú následkom pichnutia tak zvanej koňskej muchy či krvačnice (*Stomoxys calcitrans*), ktorá predtým cicala na dajakej mrcine, skapaline a tak jed mrtvolný preniesla na človeka. Ešte sa len teplo začína a už tieto dni takým spôsobom zahynul istý zahradník v Pešťbudíne. Pichla ho taká mrtvolným jedom nakazená mucha do ruky, a pri všetkej lekárskej pomoci bolo na tretí deň po ňom. V takomto páde treba je najrychlejšia pomoc, ktorú každý má pri sebe, totiž vlastný jazyk Ranku treba silne vycicať a slyny vypluť; lebo jako ani sám hadový jed neškodí tomu, kto ranu vycicá, tak i v tomto páde jed škodí iba vtedy, keď cez otvorenú ranu dostane sa do krvi.

Pozvanie

do I. valného shromaždenia roľníckeho mliekarského družstva v Skalici, ktoré sa v nedeľu dňa 7. mája vo dvorane kat. domu o 8. hod. večer vydržiavať bude a ku ktorému sa týmto všetci členovia povolávajú.

Programm:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Predostretie a udobrenie záverečných účtov.
4. Udelenie absolutoriumu správe, a dozornému výboru.
5. Ustálenie čist. zisku a naloženie stýmže.

V Skalici, dňa 30. apríla 1905.

Správa.

Záverečné účty sú pre členov k verejnému nahliadnutiu v spolkovvej mliekarni vyložené.

II. Výkaz milodarov

na zariadenie školy na pohraničných kopanicich.

A., *Príjem.*

1. V peniazoch:

V prvom výkaze bol príjem K. 196.54. Príbudo: zo Saština 10 kor., z Čáru 2 kor., z Mal. Chocholnej 2 kor., z Drietomej 2.90 z Nov mesta n V 7, z Prešporka 7, zo Bziniec 5.60, z Lubinej 7, z Mor sv. Jáno 12, zo St. Turej 12, z Miavy 38, z Trnavy 24 z Vrbového 9.60, z Brezovej 9, z Mor. Lieskového 4, z Dol. Slnia 5 kor., spolu K. 157.10. Dohromady K. 353.64.

2. Iné dary:

Z Drietomej 1 knižka, z Trnavy 20 školských knižiek a 4 kalendáre, z Vrbového 2 knižky, z Prešporka 5 knižiek.

B., *Výdan.*

V I. výkaze bol výdan K. 154.31, k tomu pribudlo: 1. Na školské pomôcky a potreby, dľa účtov: 28. 32, 33, 35, 37, K. 36.51. 2. Na trovy cestovné, poštovné, dovoznú, dľa účtov: 27, 30, 31, 34, 38, 39, 40, 41, K. 14.01. 3. Na plat učiteľa dľa účtov 29, 36, 42, K. 51.06. Dohromady K. 235.89. Oproti tomu príjem K. 353.64. Teda hotovosť: K. 117.75, z ktorej 100 korún je v poštovej sporiteľni čo základina uložené; ostatnie je na bežne potreby ponechané.

Školský inventár má cenu 86 korún.

Všetkým šlachetným dárcom srdečné: „Pán Boh zaplať!“

O depo-ial vystávajúce hárky snažne prosí *Strýčko Ferdinand.*

Bohumír Mikyska,

kartačník a štětkař v Břeclavi

odporučuje všem slavným potravným spolkům svůj zásobený sklad veškerých druhů kartáčů a štětěk dobré jakosti za ceny najlevnější. Vlastní výroba natěračských štětů. Vzorky na požádání zašle franco hned po obdržení.

Do Ameriky

po cisárskych rýchlochodoch „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiser Wilhelm II“, „Kromprinc Wilhelm“ a rýchlych dvojsroubových poštových parolodiach ako: „Bremen“, „Grosser Kurfürst“, „Friedrich der Grosse“, „Barbarossa“, „Princess Alice“ do New-Yorku, Baltimore, Galvestonu atď. najvýhodnejšie možno cestovať cez Bremen.

Plavba oceánom trvá len 5—7 dní.

Každú žiadanú úpravu ochotne a zdarma podá jediná československá firma

Kareš & Stotsky, Bremen

Bahnhofstrasse 29

Kto chce byť krajansky obslužený, nech nevyhadáva žiadne iné firmy, ale s úplnou dôverou nech sa obráti na nás, my sme tisíce krajanov doprevadili za more ku ich úplnej spokojnosti, Závďavok nech si pošle každý z domu, načo obdrží od nás šifkartu, s ktorou keď sa preukáže na pruských hraniciach, bez prekážok bude ďalej prepustený. Pište na adresu:

Kareš & Stocky, Bremen

Bahnhofstrasse 29.

—Vzorky zadarmo a franco.—

Lodenové sukne

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—70 kr. Sukne „Mandžuria“ (novinku) po 1 zl. 20—1 zl. 25., spodné nohavice po 50 kr. — 1 zl. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz sukeň lodenových
Adolfa Jelínka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem späť a peniaze vrátim!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

Do 5 kgr. balíku vojde 7 sukien.

Skalický gazd. potravný spolok
odporúča svoj hojne zasobený sklad.

Zkúmaných ďatelin

— a travného semena —

ako aj vápno stavebné i ku hnojeniu, portlandský cement a sadru (gyps).

Závod založený roku 1878.

Mlyny

Pocenený viacej štátnimi odmenami za vynikajúce stroje pre mlyny a sladovny.

každého druhu zariaďuje, a reconstrukcie starších mlynov, dľa osvedčeného moderného spôsobu vyrizuje, a prevádza jako aj dodáva jednotlivé stroje a strojové čiastky pre mlyny a sladovny v cenách veľmi ľavných

OSVALD BRÁZDA,

Závod pre stavbu umelých mlynov a strojnícká továrna v Přeřově (Morava).

Viac sto pochválných odporúčaní, za prevedenie mnou zariadených mlynov a sladoven, môžem na požiadanie ku láskavému nahliadnutiu predložiť.

Každá sporiva gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM — SO SOKOLOM

Docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

trvanlivé,
a so zárukou
zhotovuje
zariaďuje

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přeřově (Morava).

CENY MIERNE.

Predbežné výpočty a cenáky zadarmo.

